

To Your Heart's Desire: (how) to eat meat?

R. Aviva Richman
richman@hadar.org

Drisha Yom Iyyun, Jan 3 2021

I. Envisioning the Ideal

<p>Sanhedrin 59b R. Yehudah said in the name of Rav: Adam was not permitted to eat meat, as it is written “[the vegetation] will be for you to eat, and for the beasts of the land (Genesis 1:29) – but not the beasts of the land for you [to eat]. In the times of Noah God permitted everything as it says “I have made all for you like the vegetational plants”...</p> <p>They posed a contradiction: [God said to Adam] <i>Rule over the fish of the sea</i> (Genesis 1:28) – doesn't this mean for eating? No – for work...</p> <p>They posed a contradiction: R. Yehudah b. Tema says: Adam would recline in Gan Eden, and the angels would roast meat for him and filter wine for him. The snake peered at him and saw his glory and became jealous. That was meat that came down from heaven.</p>	<p>סנהדרין דף נט: אמר רב יהודה אמר רב: אדם הראשון לא הותר לו בשר לאכילה, דכתיב לכם יהיה לאכלה ולכל חית הארץ - ולא חית הארץ לכם. וכשבאו בני נח התיר להם, שנאמר כירק עשב נתתי לכם את כל. יכול לא יהא אבר מן החי נוהג בו - תלמוד לומר אך בשר בנפשו דמו לא תאכלו...</p> <p>מיתיבי: ורדו בדגת הים מאי לאו לאכילה? לא, למלאכה...</p> <p>מיתיבי: היה רבי יהודה בן תימא אומר: אדם הראשון מיסב בגן עדן היה, והיו מלאכי השרת צולין לו בשר, ומסננין לו יין. הציץ בו נחש וראה בכבודו, ונתקנא בו! התם בבשר היורד מן השמים...</p>
--	--

II. Meat in the Real World

שמות כב:

וְאִנְשֵׁי קְדוֹשׁ תִּהְיוּ לִי וּבָשָׂר בְּשֻׂדָּה טְרֵפָה לֹא תֹאכְלוּ לְכָלֵב תִּשְׁלַכְוּ אֹתוֹ.

דברים פרק יד (כא)

כא לא תאכלו כל-גבלה לגר אשר-בשעריה תתננה ואכלה, או מכר לנכרי--**כי עם קדוש אתה**, ליקנן אלקיך; לא-תבשל גדי, בתלב אמו.

ויקרא פרק יא

ב דברו אל-בני ישראל, לאמר: זאת החיה אשר תאכלו, מפל-הבהמה אשר על-הארץ...

מג אל תשקצו את נפשתיכם בכל השרץ השרץ ולא תטמאו בהם ונטמתם בהם:

מד כי אני יקנן אלהיכם והיתם קדושים כי קדוש אני ולא תטמאו את נפשתיכם בכל השרץ הרמש על הארץ:

דברים יב

(יא) והיה המקום, אשר-יבחר יקנן אלקיכם בו לשכון שמו שם--שמה תביאו, את פל-אשר אנכי מצוה אתכם: עולתיכם וזבחיכם, מעשרותיכם ותרמת ידכם, וכל מבחר נדריכם, אשר תדורו ליקנן. (יב) ושמתם, לפני יקנן אלהיכם--אתם ובניכם ובנותיכם, ועבדתיכם ואמהותיכם; והלוי אשר בשעריכם, כי אין לו חלק ונתלה אתכם. (יג) השמר לה פן תעלה עלתיך בכל מקום אשר תראה: (יד) כי אם במקום אשר יבחר יקנן באחד שבטיך שם תעלה עלתיך ושם תעשה כל אשר אנכי מצוה: (טו) רק בכל אות נפשך תזבח ואכלת בשר כבדפת יקנן אלהיך אשר נתן לה בכל שעריה הטמא והטהור יאכלנו כצבי וכאיל: (טז) רק הדם לא תאכלו על הארץ תשפכו כמים...

(כ) כי ירחיב יקנן אלהיך את גבולך פאשר דבר לה ואמרת אכלה בשר כי תאונה נפשך לאכל בשר בכל אות נפשך תאכל בשר: (כא) כי ירחק ממך המקום אשר יבחר יקנן אלהיך לשום שמו שם ונחת מבקרך ומצאנך אשר נתן יקנן לה פאשר צויתך ואכלת בשעריה בכל אות נפשך: (כב) אף פאשר יאכל את הצבי ואת האיל פן תאכלנו הטמא והטהור יחדו יאכלנו: (כג) רק חוק לבלתי אכל הדם כי הדם הוא הנפש ולא תאכל הנפש עם הבשר: (כד) לא תאכלנו על הארץ תשפכו כמים: (כה) לא תאכלנו למען ייטב לה ולבניך אחריה כי תעשה השר בעיני יקנן:

¹¹ It shall be that the place which the LORD your God has chosen to rest His name there, there you shall bring all I have commanded you – your burnt offerings and sacrifices, your tithes and priestly offerings, and all of your choice vows that you vow to the LORD. ¹² And you shall rejoice before the LORD your God, you, and your sons, and your daughters, and your men-servants, and your maid-servants, and the Levite that is within your gates, forasmuch as he hath no portion nor inheritance with you. ¹³ Take heed not to offer your burnt-offerings in every place that you see; 14 but in the place which the LORD shall choose in one of your tribes, there you shall offer your burnt-offerings, and there you shall do all that I command you...

²⁰ When the LORD your God shall enlarge your border, as He has promised you, and you shall say: 'I will eat flesh', because your soul desires to eat flesh; you may eat flesh, after all the desire of your soul. ²¹ If the place which the LORD your God shall choose to put His name there be too far from you, then you shall kill of your herd and of your flock, which the LORD hath given you, as I have commanded you, and you shalt eat within your gates, after all the desire of your soul. ²² Howbeit as the gazelle and as the hart is eaten, so you shall eat thereof.. ²³ Only be steadfast in not eating the blood; for the blood is the life; and you shall not eat the life with the flesh.

Limiting or Expanding Consumption of Meat?

Sifre Deuteronomy 75

R. Yishmael says: The Torah teaches that meat for desire was forbidden to Israel in the desert, and when they got to the land it was permitted.

R. Akiva says: The Torah is only teaching the relevant laws [e.g. not eating blood].

R. Elazar b. Azaryah says: The Torah is teaching proper behavior that a person should only eat meat out of a craving. Can one take [meat] from the market and eat it? The Torah teaches, "You shall slaughter from your cows and sheep." A person may only eat meat if he has cows and sheep.

Tosefta Arakhin 4:27

And accordingly, R' El'azar ben 'Azariah would say:

One who has ten *Maneh*, should arrange to have vegetables in the pot every day; 20 *Maneh* – vegetables in the pot and stew; 50 *Maneh* – a *Litra* of meat from week from Friday to Friday; 100 *Maneh* – a *Litra* of meat every day. Even if there is not proof for the matter, there is a hint to the matter, as is said, "On that day, each person should keep alive a heifer of the herd and two of the flock. And it will produce so much milk that he will eat curds..." (Isaiah 7:21-22) – from 100 *log* of milk comes one *log* of curds.

ספרי דברים פסקא עה

(כ)...פי ירחיב ה' אלקיך את גבולך...ונאמרתי אכלה
בשר כי תאנה נפשך לאכל בשר,
רבי ישמעאל אומר מגיד שבשר תאוה נאסר להם
לישראל במדבר ומשבאו לארץ התירו הכתוב
להם.

רבי עקיבה אומר לא בא הכתוב אלא ללמדך מצות
האמורות בו.

רבי אלעזר בן עזריה אומר, לא בא הכתוב אלא
ללמדך דרך ארץ, שלא יאכל אדם בשר אלא
לתיאבון.

יכול יקח מן השוק ויאכל? תלמוד לומר "ונבחת
מקרה ומצאנה", הא אין אדם אוכל בשר עד שיהו
לו בקר וצאן.

יכול יזבח כל צאנו וכל בקרו? תלמוד לומר, "
מקרה" ולא כל בקרך, "מצאנה" ולא כל צאנך.

תוספתא מסכת ערכין (צוקרמאנדל) פרק ד הלכה כז

וכן היה ר' אלעזר בן עזריה אומר מי שיש לו
עשרה מנה מתעסק בירק בקדרה בכל יום עשרים
מנה מתעסק ירק בקדרה ואלפס חמשים מנה
ליטרא בשר מערב שבת לערב שבת מאה מנה
ליטרא בשר בכל יום אף על פי שאין ראייה לדבר
זכר לדבר שנ' ביום ההוא יחיה איש עגלת בקר
ושתי צאן והיה מרוב עשות חלב יאכל חמאה ממאה
לוג חלב יוצא לוג חמאה:

Eating Meat as an Act of Rebellion

Kli Yakar Deuteronomy 12 (R. Shlomo Efraim of Lunshitz, 16th c. Poland)

This teaches that a person only yearns for cravings from a situation of great expansion... Therefore it says *When God will expand your borders*. This will bring you to lose your embarrassment to the point that you say with a full mouth "I shall eat meat." This is like casting off the yoke of heaven and questioning the institution of offerings. The reason for all of this is being far away from the place God chose, for anyone who is very close to the Sanctuary has utmost fear of heaven... [Yet God says] I am permitting this to you and you may slaughter from your cattle – not at all times but only periodically, when the urge overtakes you. That is why it says "but like the gazelle or hart is eaten so shall you eat it" ... if a person accustoms himself to eating animals found with him in the house then everyday he will have this craving and will become accustomed to eating it every day. But if he can only eat after hunting an animal in the wild, which involves great danger and toil, then the craving will quiet down because the consumption will not be worth the pain and toil...

כלי יקר דברים יב

כי ירחיב ה' אלהיך את גבולך ואמרת אוכלה בשר. הורה שאין האדם הומה אחר התאוות כי אם מתוך הרחבה יתירה, ואין ארי נוהם כי אם מתוך קופה של בשר (ברכות לב א). לכך אמר כי ירחיב ה' את גבולך וזה יביאך לידי הסרת מסוה הבושה מעל פניך עד שתאמר בפה מלא אוכלה בשר, ודומה זה קצת לפריקת עול מלכות שמים ולחקור איזהו מקומן של זבחים, והסיבה לכל זה הוא כי ירחק ממך המקום אשר יבחר ה' כי כל הקרב הקרב ביותר אל מקדש ה' יש עליו מורא מלכות שמים ביותר כמו שנאמר (ויקרא יט כט) ומקדשי תיראו רצה לומר מן המקדש נמשך שיהיה עליך מורא מלכות שמים, אמנם כי ירחק ממך המקום גורם לך שרחוק ה' מכליותיך על כן כל היום תתאוה תאוה גם בוש לא תבוש מלומר אוכלה בשר, הנני מתיר לך הדבר וזבחת מבקרך וגו' כאשר צויתיך לא בכל עת כי אם לפרקים בעת התגברות התאוה. וזה שאמר אך כאשר יאכל את הצבי ואת האיל כן תאכלנו, וכמו שנאמר (שם יח יג) כי יצוד ציד חיה או עוף, ואמרו חז"ל (חולין פד א) לימדך תורה דרך ארץ שלא יאכל אדם בשר כי אם בהזמנה הזאת. ביאור הדבר הוא שאם ירגיל האדם את עצמו לאכול מן הבהמות המצוין אתו בבית שור או כשב או עז אז כל היום יתאוה תאוה וירגיל עצמו באכילתו דבר יום ביומו, אבל אם לא יאכל עד אשר יצוד ביערות ובמדברות ציד חיה או עוף שיש לו סכנה וטורח גדול לצודם אז תשקוט תאוותו כי אין האכילה שוה בגודל הצער והטורח...

Halakhic Contexts to Eat or Avoid Meat

Meat and Mourning

תלמוד בבלי מסכת מועד קטן דף כג עמוד ב
מי שמתו מוטל לפניו... ואינו מיסב ואוכל, ואינו אוכל בשר, ואינו שותה יין.... ובשבת - מיסב ואוכל, ואוכל בשר, ושותה יין...

תלמוד בבלי מסכת תענית דף כו עמוד ב
משנכנס אב ממעטין בשמחה... ערב תשעה באב - לא יאכל אדם שני תבשילין, לא יאכל בשר ולא ישתה יין.

Meat on YomTov and Shabbat

<p>Maimonides Laws of Holidays 6:17-18 On all holidays a person is obligated to be joyful, along with the entire household, as it says “<i>You shall rejoice on your holiday</i>”. Even though this is referring to a sacrifice, it includes rejoicing in a way appropriate to everyone... men should eat meat and drink wine, for there is only joy in meat and wine. And when he eats he must also feed the stranger, orphan and widow along with all other people who are destitute, but one who locks his door and only eats and drinks with his family it is not joy of a <i>mitzvah</i> but just joy of his own belly... and it is a disgrace...</p>	<p>רמב"ם הלכות יום טוב פרק ו: יז-יח שבעת ימי הפסח ושמונת ימי החג עם שאר ימים טובים... וחייב אדם להיות בהן שמח וטוב לב הוא ובניו ואשתו ובני ביתו וכל הנלוים עליו שנאמר +דברים ט"ז+ ושמחת בחגך וגו', אף על פי שהשמחה האמורה כאן היא קרבן שלמים כמו שאנו מבארין בהלכות חגיגה יש בכלל אותה שמחה לשמוח הוא ובניו ובני ביתו כל אחד ואחד כראוי לו... והאנשים אוכלין בשר ושותין יין שאין שמחה אלא בבשר ואין שמחה אלא ביון, וכשהוא אוכל ושותה חייב להאכיל +דברים ט"ז+ לגר ליתום ולאלמנה עם שאר העניים האמללים, אבל מי שנועל דלתות הצרו ואוכל ושותה הוא ובניו ואשתו ואינו מאכיל ומשקה לעניים ולמרי נפש אין זו שמחת מצוה אלא שמחת כריסו... ושמחה כזו קלון היא להם..</p>
---	---

<p>Maimonides Laws of Shabbat 30:7-8, 10 What is the delight [of Shabbat]? It is what the Sages said – that a person must prepare a very rich stew and spiced drink for Shabbat, all according to one's means. The more one spends on Shabbat and preparing many good foods, the more praiseworthy, but if one does not have the means, then even making a cooked vegetable or something like that in honor of Shabbat is considered <i>Oneg Shabbat</i>. One need not make things difficult and ask from others in order to have more food on Shabbat. The Sages said – Make your Shabbat into a weekday rather than relying on others... Eating meat and drinking wine on Shabbat is a delight for it, so long as one has the means.</p>	<p>רמב"ם הלכות שבת פרק ל הלכה ז-ח, י איזה הוא עונג זה שאמרו חכמים שצריך לתקן תבשיל שמן ביותר ומשקה מבושם לשבת הכל לפי ממונו של אדם, וכל המרבה בהוצאת שבת ובתיקון מאכלים רבים וטובים הרי זה משובח, ואם אין ידו משגת אפילו לא עשה אלא שלק וכיוצא בו משום כבוד שבת הרי זה עונג שבת, ואינו חייב להצר לעצמו ולשאול מאחרים כדי להרבות במאכל בשבת, אמרו חכמים הראשונים עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות... אכילת בשר ושותיית יין בשבת עונג הוא לה, והוא שהיתה ידו משגת</p>
---	---

Treatment of Animals

1. צער בעלי חיים

Maimonides Guide to the Perplexed 3:48

The commandment concerning the killing of animals is necessary, because the natural food of man consists of vegetables and of the flesh of animals: the best meat is that of animals permitted to be used as food. No doctor has any doubts about this. Since, therefore, the desire of procuring good food necessitates the slaying of animals, the Law enjoins that the death of the animal should be the easiest. It is not allowed to torment the animal by cutting the throat in a clumsy manner, by poleaxing, or by cutting off a limb whilst the animal is alive...

It is also prohibited to kill an animal with its young on the same day (Lev. xxii. 28), in order that people should be restrained and prevented from killing the two together in such a manner that the young is slain in the sight of the mother; for the pain of the animals under such circumstances is very great. There is no difference in this case between the pain of man and the pain of other living beings, since the love and tenderness of the mother for her young ones is not produced by reasoning, but by imagination, and this faculty exists not only in man but in most living beings...

Ramban Deuteronomy 22:6

This *mitzvah* can be explained like not slaughtering an animal and its kid on the same day. The rationale for both of them is that we not have a cruel heart and be pitiless, or that the Torah does not permit destruction that uproots a species, even though that species is permitted to be slaughtered, behold one who kills a mother and kids on the same day or takes them when they had freedom to fly, it appears like cutting off that species.

Maimonides wrote in the Guide (3:48) that the reasoning is to be careful not to slaughter the kid in the eyes of its mother because animals feel great pain in this, but it is more correct that it is so that we not be cruel...

רמב"ן דברים פרק כב

(ו) כי יקרא קן צפור לפניך - גם זו מצוה מבוארת מן אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד (ויקרא כב ח). כי הטעם בשניהם לבלתי היות לנו לב אכזרי ולא נרחם, או שלא יתיר הכתוב לעשות השחטה לעקור המין אף על פי שהתיר השחיטה במין ההוא, והנה ההורג האם והבנים ביום אחד או לוקח אותם בהיות להם דרוך לעוף כאלו יכרית המין ההוא:

וכתב הרב במורה הנבוכים (ג מח) כי טעם שלוח הקן וטעם אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד, כדי להזהיר שלא ישחוט הבן בעיני האם כי יש לבהמות דאגה גדולה בזה... ויותר נכון, בעבור שלא נתאכזר... וכן מה שאמרנו (ברכות לג ב) לפי שעושה מדותיו של הקדוש ברוך הוא רחמים ואינן אלא גזרות, לומר שלא חס האל על קן צפור ולא הגיעו רחמיו על אותו ואת בנו, שאין

God's mercy does not extend to a bird nor to an animal and its kind, for God's mercy does not extend to the animal soul to prevent us from using them for our needs – if so it would be forbidden to slaughter! – but the reason for the restraint is to teach us the attribute of compassion and that we not be cruel. For cruelty spreads through a person's soul, as is known that butchers who shecht large cows and donkeys, they are men of blood, violent and very cruel. For this reason the sages said (Kiddushin 82a) "the best of butchers are accomplices of Amalek." Behold, these *mitzvot* regarding animals and birds are not about being merciful towards them but are decrees for us to guide us and teach us good behaviors...

רחמיו מגיעין בבעלי הנפש הבהמית למנוע אותנו מלעשות בהם צרכנו, שאם כן היה אוסר השחיטה, אבל טעם המניעה ללמד אותנו מדת הרחמנות ושלא נתאכזר. כי האכזריות תתפשט בנפש האדם, כידוע בטבחים שוחטי השורים הגדולים והחמורים שהם אנשי דמים זוכחי אדם אכזרים מאד, ומפני זה אמרו (קידושין פב א) טוב שבטבחים שותפו של עמלק. והנה המצות האלה בבהמה ובעוף אינן רחמנות עליהם, אלא גזירות בנו להדריכנו וללמד אותנו המדות הטובות...

Terumat HaDeshen (R. Yisrael Isserlin, 15th c., Regensburg)

Question: whether to pluck feathers from live geese, if it is like shearing sheep or if it is forbidden because of "causing pain to animals"? Also cutting a bird's tongue so it will speak, and a dog's ears and tail to make it pretty. It appears that these things are not forbidden due to causing pain to animals if it is done for one's needs, and to serve a purpose. For creatures were only created in order to serve people (Kiddushin 85a)...

These proofs point slightly in the direction that there is no problem with these things, yet people are generally cautious and restrain themselves. Perhaps this is because they do not want to act cruelly towards animals, for they are afraid that they might get punished for this, as we find with Rabbi...even though it was totally permitted to slaughter the calf for consumption, even so he was punished and received afflictions for this. I later found out that R. Yitzhak rules that there is not a prohibition of causing pain to animals unless a person is not getting any benefit[from the act]...

תרומת הדשן פסקים וכתבים סימן קה

אם למרוט נוצות לאווזות חיים, אי דומה לגיזת כבשים או אי הוו צער בעלי חיים? גם לחתוך לשון העוף כדי שידבר, ואזנים וזנב מכלב כדי ליפותו, נראין הדברים דאין אסור משום צער בעלי חיים אם הוא עושה לצורכיו ולתשמיו. דלא נבראו כל הבריות רק לשמש את האדם, כדאיתא פרק בתרא דקידושין/דף פ"ב ע"א... ומתוך הלין ראיות הוה נראה קצת דליכא איסור בכה"ג, אלא שהעולם נזהרים ונמנעים, ואפשר הטעם לפי שאינו רוצה העולם [לנהוג] מדות אכזריות נגד הבריות, שיראים דילמא יקבלו עונש על ככה. כדאשכחן פ' הפועלים/ב"מ פה ע"א/ גבי רבינו הקדוש בההוא עגלא דתלא לרישה בכנפיה, דרבי אמר זיל לכך נוצרת. ואף על גב דהיתר גמור הוא לשחוט העגל לאכילתו, אפ"ה נענש וקבל יסורין על ככה. אח"כ הגידו לי שנמצא כן בפסקי ר"י בפ"ק, ועוד דליכא איסור צער בעלי חיים אא"כ דאין לו ריוח והיינו דלעיל.

Rema Even ha-Ezer 5:14

Anything needed for medicinal purposes or other things, there is no prohibition of causing pain to animals. Therefore it is permitted to pluck feathers from live geese without concern for causing pain to animals. Nevertheless, the world refrains, since this is cruelty.

רמא אבן העזר ה:יד

כל דבר הצריך לרפואה או לשאר דברים, לית ביה משום איסור צער בעלי חיים (איסור והיתר הארוך סימן נ"ט), ולכן מותר למרוט נוצות מאוזות חיות וליכא למיחש משום צער בעלי חיים (מהרא"י סי' ק"ס). ומכל מקום העולם נמנעים, דהוי אכזריות:

2. Is a Sick Animal “Kosher”?

<p>Mishnah Hulin 3:1 The following internal wounds or defects render animals Terefá: when the œsophagus is perforated... when there is a perforation through the two membranes covering the lungs.....</p> <p>This is the rule. “When an animal under similar circumstances cannot survive, it is Terefah.</p>	<p>חולין ג:א אלו טרפות בבהמה: נקובת הוושט... זה הכלל: כל שאין כמוה חיה – טרפה:</p> <p>משנה חולין ח:ה כשרה שינקה מן הטרפה, קבתה אסורה.</p> <p>תוספתא מסכת חולין (צוקרמאנדל) פרק ג הלכה כד לוקחין ביצים מכל מקום ואין חוששין שמא של נבלות ושל טרפות הן...</p>
<p>Maimonides Laws of Forbidden Foods 4:12 An animal that is sick because it is weak and close to death, since it does not have a specific fatal injury it is permitted, since the Torah only forbade specific kinds of lesions like those that result from being torn up by a wild beast, which can be fatal. Even though it is permitted, great sages would not eat an animal that was hurried off to be slaughtered such that it wouldn't die...This is not technically forbidden, but anyone who wants to be strict with himself regarding this matter – it is praiseworthy.</p>	<p>רמב"ם הלכות מאכלות אסורות פרק ד: יא - יג בהמה שהיא חולה מחמת שתשש כחה ונטתה למות הואיל ולא אירעה מכה באבר מאביריה הממיתים אותה הרי זו מותרת, שלא אסרה תורה אלא כעין טריפת חית היער שהרי עשה בה מכה הממיתה אותה. אף על פי שהיא מותרת גדולי החכמים לא היו אוכלין מבהמה שממהרין ושוחטין אותה כדי שלא תמות ואף על פי שפרכסה בסוף שחיטה, ודבר זה אין בו איסור אלא כל הרוצה להחמיר על עצמו בדבר זה הרי זה משובח. אבל המסוכנת והיא כל שמעמידין אותה ואינה עומדת אף על פי שהיא אוכלת מאכל בריאות אם שחטה ולא פרכסה כלל הרי זו נבלה ולוקין עליה, ואם פרכסה הרי זו מותרת...</p>
<p>Rashi to Babylonian Talmud Kiddushin 82a “The best of the butchers is a partner of Amalek” - since they see that a case of a doubtful <i>tereifah</i> comes into their hands but they are concerned about money so they feed them [i.e. sell them] to people.</p>	<p>רש"י מסכת קידושין דף פב עמוד א טוב שבטבחים [שותפו של עמלק] - ספיקי טריפות באות לידו וחס על ממונו ומאכילן.</p> <p>ספר המאורות מסכת חולין דף לח. עמוד ק"מ (R. Meir haMe-ili , Narbonne) וכתב מורי ה"ר נתן: אמרו חכמים שלפנינו ודקדקו השוחט את המסוכנת דוקא בהמה שלו, אבל הקונה בהמה מסוכנת ושוחט ואוכל אין רוח חכמים נוחה הימנו. וכן נהגנו לקנוס את הקצבים כשנודע לראשי הקהל שיקנו שום בהמה מסוכנת לשחיטה</p>

IV. Modern Responsa

R. Moshe Feinstein Even HaEzer vol. 4, #92 (Tr. R. Aaron Levy, *Makom*, Toronto)
2 Rosh Hodesh Tammuz, 5742 (1982). To my loved and beloved and dear son-in-law like my son, Rabbi Moshe Dovid Tendler... On the topic of calves that are raised in a way that their meat takes on a white color.

In this novel matter of the calves, not only is each calf raised alone in its own very narrow place, such that they don't have the space even to walk a few steps, and they are not fed any animal food that is appropriate for calves, and they never taste mother's milk, but they raise them on very fatty liquids from which animals don't benefit... They are made sick from this and they need various medicines, and according to what the expert slaughterers say, only 15 out of 100 of them are kosher, and according to the lenient slaughterers it is about 44 or 45 kosher calves per 100, and all agree that the majority of them are *tereifot*, the opposite of the presumption that animals are kosher. And it seems that this is just the *tereifot* that the slaughterers see from checking the lungs, but it is possible that there are other *tereifot* in the internal organs, that obviously also need to be checked, for it is reasonable to be very concerned for this. Therefore, it would be appropriate to forbid from doing this and pious people should not at all eat calves like these even if their internal organs have been checked...

And for those who do this, there is certainly a prohibition of causing pain to animals (*tza`ar ba`alei hayyim*). Even though it is permissible for human need, that is when there is need, like to

שו"ת אגרות משה חלק אה"ע ד סימן צב (R.)
Moshe Feinstein, 20th c. Belarus, (United States)
ב' דר"ח תמוז תשמ"ב. מע"כ חתני כבני אהוב וחביב ויקר כש"ת הרב הגאון משה דוד טענדלער שליט"א... בענין עגלים שמפטמין אותם באופן שבשרם יקבל מראה לבן.

ובדבר העגלים שנתחדש זה לא כבר שמפטמין אותן כל עגל במקום מיוחד לבד צר מאד שאין להם מקום אף לילך איזה פסיעות, ואין מאכילין אותן כלום ממאכלי בהמות הראויים לעגלים ולא טעמו חלב אמם כלל, אלא מפטמין אותן במשקין שמנים מאד שאין הבהמות נהנים מזה, להיפוך מהמבואר בבכורות ריש דף ל"ט מותר ודאי מעלי ליה וכו'. **וגם נעשים חולים מזה וצריכים למיני רפואות, וכפי שאומרים שוחטים מובהקים לא נכשרו מהם אלא ט"ו עגלים ממאה, ולשוחטים המקילים הוא ערך מ"ד או מ"ה עגלים כשרים למאה, והכל מודים שרובן טרפות היפוך מחזקת בהמות שהן כשרות, ומשמע שהוא רק מטרפות הריאה שרואין זה השוחטים מדין בדיקת הריאה, אבל אפשר איכא עוד טרפות בבני מעים, שפשוט שצריך נמי לבודקם שמסתבר שיש לחוש לזה מאד. **שלכן מהראוי היה לאסור מלעשות זה ובעלי נפש אין להו לאכול כלל מעגלים כאלו אף אם יבדקו גם הבני מעים.** והבדיקה בבני מעים אינו מנקבים ובועות שנעשים מנקבים אלא משינוי מראה דהבני מעים ומבועות שנעשים ע"י חלישותן, ובלא בדיקת הבני מעים אין להכשירם.**

והנה לאלו שעושין זה איכא ודאי איסור דצער בע"ח דאף שהותר לצורך האדם הוא כשאיכא צורך, כהא דלשוחטם לאכילה ולעבוד בהם לחרישה ולהובלת משאות וכדומה. אבל לא לצערם בעלמא שזה אסור אף אם יהיה לאחד הרוחה בזה, כגון שנכרי אחד רוצה להרוג או לחבול באיזו בהמה שכעס עליה שודאי אסור אף שמשלם לו שכר בעד מעשה הרע הזה דלהרוחה שמותר הוא לאכילה אף של אחרים ואף של

slaughter them for food and to work them to plow and to haul loads and the like. But not just to cause them pain, for this is forbidden even if one would profit from it...

...It is forbidden to cause pain to an animal by feeding it things from which it doesn't benefit and that hurt it, and from which they get sick and suffer pains from the illness. For this benefit of being able to cheat people, it is forbidden to do so from the Biblical prohibition of *tza'ar ba'alei hayyim*, and for this it is not permitted for people to cause pain to animals.

נכרים, אבל להרוג ולחבול בשביל הרצון דאיזה רשע אחד אסור אף שהוא עושה להרוחה דיליה, מחמת שמשלם לו בעד האכזריות שאמר לו לעשות, דבשביל מה שאירע לאחד שיש לו הרוחה מהריגת וחבלת בע"ח אסור אף שהוא להרוחה לצורך האדם אלא דוקא בדבר שדרכן דאינשי בכך...

עכ"פ חזינן שלא כל דבר רשאי האדם לעשות בבהמות שמצער אותם אף שהוא להרויח מזה, אלא דבר שהוא הנאת האדם ממש כשחיטת הבהמות לאכילה ולעבוד בהם וכדומה. וכן היה מותר לזונם בדברים שיותר טוב להמתיק את בשרו ולהשמין את בשרו יותר מכפי שהיתה אוכלת שחת. אבל לא בדבר שהוא רק לרמות ולהטעות את האינשי שיאכילום בדבר שגם לאינשי אינו כלום שג"כ היו רוצים בבשר זה שהוא יפה יותר לקנות. ...מ"מ אסור לצער את הבהמה להאכילה דברים שאין לה הנאה מהן שהיא מצטערת באכילה, וגם הם נחלות מזה וסובלין יסורין מהחולי, שבשביל הנאה זו דיכול לרמות האינשי אסור לעשות כן מאיסור צער בע"ח מדאורייתא שלא הותר זה להאינשי לצער בע"ח

Shevet HaLevy (R. Shmuel Wosner, 20th c. Israel)

I was asked regarding the “induced molting” that they do with old chickens, that they don’t give them anything to eat for ten days, just water to drink, and they become very weak and many die from this, but many remain strong by living off their fat, and through this their down falls off and they grow new down and then they take care of them until they again start to lay eggs. The gain in this is that they don’t have to wait five months for the small chicks to start to lay eggs, for this practice with old chickens gives them more time and money. He is deeply concerned about whether this is considered causing pain to animals, to starve them for ten days in order to make a financial profit.

It seems to me that there are three principles in “causing pain to animals.” Lesser pain, severe pain, and cruelty. On what basis do I say this? For in the Talmudic debate about whether causing pain to animals is *d’oraita* (of core status) or not, the Geonim and R. Alfasi rule like Rava, that it is *d’oraita*... Nevertheless even though causing severe pain is *d’oraita* it is still permitted in service of human purposes...

And as to whether the permission for human purposes is specifically for something necessary or even for financial gain, I found in the responsa of the *Binyan Tzion* as follows: I saw that he wrote in explanation of what the Rema wrote, that anything is needed for medical purposes or other things is not an issue of causing pain to animals, that is if there is a medical need, even if for a non-fatal illness, and any similar case of need, but not for financial gain...

שו"ת שבט הלוי חלק ב סימן ז

שאלוני ע"ד "הנשירה" שעושים היום בעופות הזקנים, דהיינו שאין נותנים להם לאכול עשרה ימים רק מים לשתיה והם נעשים חלשים מאד והרבה מתים מזה, והרבה מחזיקים מעמד כי חיים מהשומן שלהם, ועי"ז נופל נוצה שלהם ומגדל אח"כ נוצה חדשה, אח"כ מטפלים בהם עד שמתחילים שוב להטיל ביצים, והריווח של העושים כן הוא שאין צריכים להמתין ה' חדשים באפרוחים קטנים עד שמתחילים להטיל, כי מוטב להם טפול הזה בזקנים שמרויחים זמן וכסף, ונפשו בשאלתו אם אין בזה איסור צעב"ח להרעיב בע"ח עשרה ימים למען בצע כסף.

...יראה לענ"ד כי שלשה עיקרים

בצעב"ח, צער קטן, צער גדול, ואכזרית לב,

ומינה אמינא לה דהנה בהא דב"מ ל"ב ע"ב בפלוגתא צעב"ח אי דאורייתא או לא פסקו הגאונים והרי"ף שם כרבא דצעב"ח דאורייתא... ומ"מ אף דצער גדול בבע"ח דאורייתא הותר לתשמישן של בני אדם כ"ש לכבודן יעש"ה.

ואם ההיתר לתשמישי בני אדם הוא דוקא לתשמיש המוכרח או גם לריוח ממון, הנה בתשובת בנין ציון ח"א סי' ק"ח ראיתי שכתב בפ' דמש"כ רמ"א אה"ע סימן ה' שכל דבר שצריך לרפואה או לשאר דברים לית ליה משום צעב"ח, היינו שיש צורך רפואה אפילו חולה שאב"ס וכיו"ב דבר מוכרח אבל לא ריוח ממון... איברא תמה אני... והנה אין ספק דהיתר גמור להוליך סחורה גם בשביל ריוח ממון בעלמא על הבהמה ממקום למקום ובימי קדם היו הולכים שבועות וחודשים, וכי רפרף אדם מעולם דיהי' אסור אם אין הדבר מוכרח לו והוי רק ריוח ממון בעלמא...

Yet I am astonished...behold there is no doubt that it is completely permissible to load an animal with merchandise to travel from place to place, even just for financial gain, and in the old days they would go for weeks and months – and did anyone ever imagine that this was prohibited if it wasn't for necessity and was just for financial gain?! ...

This is all with regard to causing severe pain, which is permitted for need as I have shown, but wanton cruelty, such as starving animals for a long time, I have found... that earlier sages have cried out against butchers who starve animals for a day or two, saying that this starvation makes the meat more valuable – they are violating “causing pain to animals” and how much more so in our case of starving for ten days, even if it is not a core prohibition since it is ultimately for financial benefit still he is acting like the *goyim* who are cold-hearted, as the Rambam wrote... the children of Abraham who have the gift of the Torah's goodness bestowed by the Holy One should be merciful to all and cruelty and brazenness is only found among pagans... therefore I agree that they should refrain from this. And as for debeaking fowl so that they do not peck and hurt each other, it is clear that one should be lenient in this matter...

וכ"ז בצער גדול שגם הוא מותר לצורך כנ"ל, אבל אכזרית מופרזת כגון נ"ד להרעיב בע"ח זמן מרובה ולמנוע מהם אוכל, מצאתי בס' אוצה"פ שם מעתיק בשם ס' תולדות יעקב חי"ד סימן ל"ג או דכבר צווחו קמאי דקמאי על הקצבים המרעיבים את הבהמות יום או יומים באמרם שבעבור הרעבון מכביד הבשר שעוברים על צעב"ח, וזה ממש נ"ד, ונ"ד עדיף באכזריות מרובה להרעיב עד עשרה ימים, וגם אי נימא דגדר צעב"ח דאורייתא ממש אין כאן כיון דעביד סו"ס לריוח ממון, מכ"מ עביד כמנהג הגוים שהם אבירי לב, וכמש"כ הרמב"ם סוף ה' עבדים בכיו"ב דזרע אברהם שהשפיע להם הקדוש ברוך הוא טובת התורה רחמנים הם על כל, ואין האכזרית והעזות מצויה אלא בעכו"ם... ע"כ הריני מסכים לכ"ת שימנעו מזה. ובענין קטוף הפה של העופות כדי שלא ינקרו ויזיקו זל"ז פשוט דהדבר נוטה להקל...

